

საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიის № 069/16¹ გადაწყვეტილების მოკლე მიმოხილვა

სოფიკო ჩიხრაძე (სტუდენტი)

ფაქტები

საჩივრის ავტორის განმარტებით, მისი წარმომადგენელი სისხლის სამართლის პროცესის მიმდინარეობისას იყო ი.პ (შემდგომში - ადვოკატი), რომელიც ვერ იცავდა მარწმუნებლის პოზიციას სათანადოდ. ადვოკატმა შეცდომაში შეიყვანა მომჩივანი და საპროცესო გარიგებაზე მოტყუებით მოაწერინა ხელი. მარწმუნებელს არ სურდა საპროცესო შეთანხმების გაფორმება, რის შესახებაც სასამართლო პროცესის მიმდინარეობისასაც განაცხადა. საჩივრის ავტორმა პატიმრობაში ყოფნის დროს ადვოკატს მიმართა, რომ მასზე ზეწოლას ახდენდნენ და ემუქრებოდნენ. დამამცირებელ მოპყრობასთან დაკავშირებით ინფორმაციის ფლობის მიუხედავად, ადვოკატმა პროცესზე მიუთითა, რომ კლიენტის ნათქვამიდან აზრი ვერ გამოიტანა. ადვოკატი არ დაეთანხმა საჩივრის ავტორის წარმომადგენელ პოზიციას და განაცხადა, რომ იგი სავალდებულო წესით დაინიშნა წარმომადგენლად იმისათვის, რომ გაეფორმებინა საპროცესო შეთანხმება. თანაც, საჩივრის ავტორს მისთვის წაყენებულ ბრალთან დაკავშირებით პრეტენზია არ გამოუთვამს და არც რაიმე შუამდგომლობის დაყენების სურვილი ჰქონია.

პროცესუალური ისტორია

საპროცესო კოლეგიამ დასაბუთებული ვარაუდის სტანდარტის გათვალისწინებით მიიღო გადაწყვეტილება ადვოკატის მიმართ დისციპლინური დევნის აღძვრის თაობაზე. საპროცესო კოლეგიამ აღნიშნა, რომ სავარაუდოდ, ადვოკატმა არ განახორციელა შესაბამისი მოქმედებები საჩივრის ავტორის ინტერესების დაცვის მიზნით, არ მოახდინა სათანადო რეაგირება პროკურატურის მხრიდან მის კლიენტზე ზეწოლისა და მუქარის ფაქტებთან დაკავშირებით, არ იშუამდგომლა სასამართლოს წინაშე არსებითი განხილვის ბოლო სხდომის გადადების თაობაზე, მაშინ როცა მისმა კლიენტმა, პატიმრობაში მყოფმა ბრალდებულმა სრულიად მოულოდნელად შეცვალა მისი პოზიცია საპროცესო შეთანხმების შესახებ თანხმობაზე უარის გამო, ადვოკატმა არ გაარკვია ამ უარის მიზეზი მისი დაცვის ქვეშ მყოფთან შეხვედრისას და არ გაუწია შესაბამისი სამართლებრივი კონსულტაცია ბრალდებულს საპროცესო შეთანხმებაზე უარის სამართლებრივ შედეგებზე, რამაც გამოიწვია იმავე სასამართლო სხდომაზე გამამტყუნებელი განაჩენის დადგენა.

სამართლებრივი შეფასება

ადვოკატის მიერ კვალიფიციურად და კეთილსინდისიერად კლიენტის ინტერესების დაცვის განხორციელება გულისხმობს, ყველა იმ საჭირო საპროცესო მოქმედების განხორციელების ვალდებულებას, რომელიც კლიენტის ინტერესების დასაცავად საჭირო და კანონდამებლობითაა გათვალისწინებული. განხილვის კოლეგია აღნიშნავს, რომ საპროცესო შეთანხმება თავისი არსით, არის შეთანხმება ბრალდებულსა და ბრალმდებელს შორის, რომელიც მიზნად ისახავს აღიარებითი ჩვენების მიღებას წარსადგენი ან/და წარდგენილი ბრალდების შემსუბუქების სანაცვლოდ. საპროცესო შეთანხმება ბრალდებულს შესაძლებლობას აძლევს თავიდან აიცილოს იმ სასჯელის რისკი, რომელიც შეიძლება მას საქმის სასამართლო პროცესზე განხილვით შეიძლება დაემუქროს. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 210-ე მუხლის მე-4 პუნქტის თანახმად, დაუშვებელია

¹ https://gba.ge/pdf/5c62bf5b525d8.pdf/069-16_03.10.2017%20gamartleba.pdf

საპროცესო შეთანხმების დადება ადვოკატის უშუალო მონაწილეობისა და მის დადებაზე ბრალდებულის წინასწარი თანხმობის გარეშე. განხილვის კოლეგია აღნიშნავს, რომ როგორც საქმის მასალებიდან ირკვევა, საპროცესო შეთანხმების გაფორმება საჩივრის ავტორის სურვილი იყო, სასამართლოს სხდომაზე მან წარდგენილ ბრალდებაში ცნო დამნაშავედ თავი და საქმეში არსებული ყველა მტკიცებულება უდავოდ იქნა ცნობილი. მას შემდეგ, რაც მომჩივანმა ბრალდებაში თავი დამნაშავედ ცნო, სავალდებულო დაცვის წესით დაენიშნა ადვოკატი, ბრალდებულის ინტერესების დამცველად. განხილვის კოლეგია ვერ გაითვალისწინებს საჩივარში წარმოდგენილ პოზიციას იმასთან დაკავშირებით, რომ სასამართლო სხდომის ჩანაწერის მიხედვით, „ადვოკატი აცხადებს, რომ მუქარისა და ზეწოლის ფაქტების თაობაზე მან ბუნდოვნად იცოდა“. განხილვის კოლეგია აღნიშნულ საკითხზე მსჯელობისას ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ ადვოკატი საქმეში ჩაერთო საპროცესო შეთანხმების გაფორმების ეტაპზე, რაც თავის მხრივ იმას ნიშნავს, რომ საჩივრის ავტორის მიერ საქმეში არსებული ყველა მტკიცებულება უკვე უდაოდ იყო ცნობილი. განხილვის კოლეგია აღნიშნავს, რომ როგორც საქმის მასალებიდან და მხარეთა განმარტებებიდან ირკვევა, საჩივრის ავტორს, არც გამოძიების და არც სასამართლო ეტაპზე, სავალდებულო დაცვის ფარგლებში დანიშნული არ ყავდა ადვოკატი. რაც თავის მხრივ იმას ნიშნავს, რომ საჩივრის ავტორი, დანაშაულის კვალიფიკაციიდან გამომდინარე, არ აკმაყოფილებდა კანონით განსაზღვრული სავალდებულო დაცვის კრიტერიუმებს. ადვოკატი სავალდებულო დაცვის წესით იქნა დანიშნული საპროცესო შეთანხმების დადებისათვის მოლაპარაკების საწარმოებლად. მას შემდეგ რაც, ვერ შედგა საპროცესო შეთანხმება მხარეებს შორის სავალდებულო დაცვის რეჟიმი ავტომატურად შეწყდა, ვინაიდან აღარ არსებობდა სავალდებულო დაცვის შესაბამისი გარემოებები. განხილვის კოლეგიას მიაჩნია, რომ ადვოკატის უფლებამოსილება მომჩივანის ინტერესების დაცვაში შემოიფარგლებოდა საპროცესო შეთანხმების გაფორმებისათვის მიმდინარე პროცესში მისი წარმომადგენლობით.

განსხვავებული აზრი

ეთიკის კომისიის წევრი, არ დაეთანხმა ზემოთმოცემულ მსჯელობას. მისი პოზიციით, იმ ვითარებაში, როდესაც ბრალდებულმა რამდენიმე სასამართლო სხდომაზე განუხრელად და მყარად ჩამოყალიბებული საკუთარი პოზიცია ბოლო სხდომაზე უეცრად შეცვალა, თანაც, დაასახელა ახალი გარემოებები, რომელიც პირდაპირ საფუძველს აცვლიდა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 212-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებულ საპროცესო შეთანხმების დადება-არდადებასთან დაკავშირებულ აუცილებელ პირობებს, ეს ყოველივე პირდაპირ ავალდებულებდა საპროცესო შეთანხმებისათვის დანიშნულ ადვოკატს, გაერკვია, თავად მისთვისვე მოულოდნელ, მისი დაცვის ქვეშ მყოფი პირის ასეთი მკვეთრი ცვლილება, რომელსაც საქმის შედეგებზეც კი შეიძლება გავლენა მოეხდინა.

აპეკ-ის მე-8 მუხლის მე-7 ნაწილი პირდაპირ მიუთითებს, რომ „ადვოკატმა არ უნდა ისარგებლოს საქმეზე უარის თქმის უფლებით ისეთ გარემოებებში, როდესაც კლიენტი უძლური იქნება დროულად ისარგებლოს სხვა ადვოკატის დახმარებით, კლიენტისათვის ზიანის მიყენების თავიდან აცილების მიზნით“. აღსანიშნავია, რომ ევროსაბჭოს მინისტრთა კომიტეტის რეკომენდაციით დადგენილია, რომ ადვოკატის მიერ პროფესიული საქმიანობის განხორციელებისგან ნებისმიერი სახით თავის შეკავებამ, თავიდან უნდა აიცილოს კლიენტის ინტერესების ან სხვა პირების, რომელთაც მისი მომსახურება ესაჭიროება, დაზიანება.

დასკვნა

განხილვის კოლეგიამ იხელმძღვანელა „ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლის მე-2 პუნქტით, მე-5 მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით, აპეკ-ის მე-8 მუხლის მე-5 ნაწილით და გადაწყვიტა ადვოკატს არ დაეკისროს დისციპლინური პასუხისმგებლობა.